

Lokal elevhälsoplan Borås 2022-2023

1. Inledning

Skolans huvuduppdrag är utveckling och lärande. Goda studieresultat och hälsa hänger samman. Den pedagogiska verksamheten ska anpassas efter elevernas olika behov och skapa förutsättningar för fortsatt lärande. Svårigheter uppstår inte för att eleven är på ett visst sätt utan svårigheter uppstår för att lärmiljön inte fungerar för eleven. På Realgymnasiet Borås är alla elever allas ansvar. Det betyder att alla som arbetar i verksamheten ska vara delaktiga och ansvariga för elevhälsoarbetet som syftar till att skapa en god lärmiljö för elevernas kunskapsutveckling.

a. Syfte

Syftet med elevhälsoplanen är att den ska vara ett stöd för all personal i det dagliga elevhälsoarbetet. Planen ska skapa tydlighet i uppdrag, mål och rutiner, samt vara vägledande för alla elevers rätt till en likvärdig möjlighet att utvecklas och lära.

b. Lärande och hälsa

Att klara skolan är den enskilt viktigaste framgångsfaktorn för ett barns hälsa i framtiden. Omvänt är god hälsa en viktig förutsättning för att klara målen i skolan. Hälsöfrämjande utveckling är ett begrepp som Skolverket använder för att understryka att hälsoarbetet är en del av en långsiktig process som berör hela skolans personal. Det innebär också att eleven görs delaktig i utbildningen och skolan ser till att rutiner för samarbetsformer med vårdnadshavare finns.

Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande och stötta elevernas utveckling mot utbildningens mål. Genom elevhälsans uppdrag sätts sambandet mellan lärande och hälsa i fokus och elevhälsan ska vara nära knuten till skolans uppdrag. Arbetet ska präglas av ett nära samarbete mellan elevhälsan och all personal på skolan.

c. Inkluderande förhållningssätt

Alla elever ska känna sig inkluderade i verksamheten på Realgymnasiet Borås. Alla som arbetar i verksamheten ska utgå från detta förhållningssätt. Samspelet mellan den pedagogiska, sociala och fysiska miljön är en viktig förutsättning för kunskapsutveckling och känslan av delaktighet. En inkluderande skola förbättrar elevens möjlighet att samspela med andra och att skapa vänskapsband med andra.

För att möjliggöra samspel och vänskapsband i en inkluderande miljö, arbetar Realgymnasiet Borås med att främja alla de faktorer som gynnar delaktighet. Alla nivåer ingår i detta arbete: kulturen på skolan, personalrummet, rutiner och strukturer med mera. Negativa attityder och exkluderande strukturer i skolan hindrar social inkludering. Därför är en viktig del av det hälsofrämjande arbetet att undanröja sådana hinder. Flexibilitet och fokus på styrkor främjar inkludering och delaktighet.

2. Elevhälsans uppdrag

Elevhälsans roll ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och har därför ett särskilt ansvar att undanröja

hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. Elevhälsan ska också arbeta med generella inriktade uppgifter som rör elevernas arbetsmiljö, till exempel skolans värdegrund, arbetet mot kränkande behandling, undervisning om tobak, alkohol, narkotika och doping samt jämställdhet och sex- och samlevnadsundervisningen. Skolan har ett ansvar för att varje elev får kunskap om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan och kunskap om vilka förutsättningar som finns för att skapa en god hälsa.

a. Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet görs för att minimera och undanröja de riskfaktorer som uppmärksammas och identifierats genom kartläggning på individ, grupp och organisationsnivå. Riskfaktorer kan till exempel vara brist på struktur i skolan, stress, dåliga kamratrelationer, otillgänglig lärmiljö eller dåliga relationer till vuxna i skolan. Detta sker främst genom Elevhälsomötet (EHM) som sker tre gånger per läsår med en årskurs i fokus åt gången. Här samverkar elevhälsans och pedagogisk personal för att tillsammans utveckla undervisning och lärmiljö.

Kartläggningen följs av analys och därefter sker en planering av förebyggande insatser. Effektivt förebyggande arbete bygger på friskfaktorer snarare än att fokusera på det som inte fungerar. Dock är det viktigt för skolans personal att känna till vad som stjälpes för att kunna undvika det och göra annorlunda fortsättningsvis. Målet är att skapa en lärandemiljö där alla elever, utifrån sina förutsättningar, ges optimala möjligheter till utveckling och lärande.

b. Hälsöfrämjande arbete

Det främjande arbetet utgår från det friska. Det handlar om att bibehålla och/eller stärka det pedagogiska arbete som gynnar ett gott socialt och emotionellt klimat, att eleverna har en god psykisk och fysisk hälsa. Eleverna ska uppleva sig delaktiga i verksamheten och bekräftas positivt. Elevernas upplevelse av att det går bra och att de har framgång i skolarbetet utifrån sin individuella förmåga är viktig. Elevernas upplevelse av att skolan är meningsfull, begriplig och hanterbar, är viktiga friskfaktorer. Ju fler friskfaktorer en individ har omkring sig, desto bättre kan individen hantera olika påfrestningar och oförutsedda livshändelser. Skolan har pedagogiska elevråd som fyller en viktig funktion i att snabbt fånga upp elevernas upplevelse av undervisning och lärmiljö.

c. Exempel på förebyggande och främjande insatser

- Mentorer arbetar med livsstilsfrågor på mentorstiderna
- Skolsköterskan har hälsosamtal med alla elever i åk 1
- Skolsköterskan och skolkuratoren stöttar läraren i naturkunskap på temat sex- och samlevnad samt ANDT
- Specialpedagog arbetar tillsammans med mentorer och speciallärare på temat studieteknik.
- Vi ordnar friluftsdag och temaveckor för att fokusera mer intensivt på hälsa och livsstil.

d. Lärarens roll för elevens lärande

Det finns ett starkt stöd för att lärarens kompetens är förknippad med både förhållningssätt och undervisningens genomförande. När läraren är aktiv, pådrivande och utformar undervisningen så att den fungerar för olika elever, påverkas resultatet i en

positiv riktning. Läraren kan tillsammans med elevhälsans olika kompetens identifiera behov och skillnader mellan olika elever vid skapandet av en differentierad undervisning.

Klassrumsklimatet är också betydelsefullt för elevens lärande. Det är viktigt att man öppet kan få göra misstag och där problem ses som tillfällen att lära. Eleverna behöver få känna sig trygga att kunna uttrycka sina tankar för på så sätt kan läraren få kunskap om hur eleven lär och tänker. Lärarens relationella kompetens har mycket stor betydelse för elevernas lärande och utveckling.

3. Tillgänglighet

Tillgänglighet på Realgymnasiet Borås innebär att alla elever ska ges tillgång till och möjlighet att ta del av lärande och gemenskap i lärmiljön. Tillgänglighet är ett begrepp som beskriver hur väl en organisation, verksamhet, lokal eller plats fungerar för eleven att vara delaktig fullt ut. Om lärmiljön inte är tillgänglig är det svårt för eleven att utvecklas så långt som möjligt utifrån målen i utbildningen. Verksamheter som främjar en tillgänglig lärmiljö identifierar och undanröjer hinder. Tillgänglighet handlar om att elever:

- får rätt till utbildning anpassad efter deras förutsättningar och där de får sina behov tillgodosedda
- får möjlighet att vara delaktiga i en gemenskap
- får tillgång till pedagogiska strategier och stödstrukturer, alternativa hjälpmedel och andra anpassningar
- får tillgång till rum för lärande som är anpassade utifrån olika förutsättningar och behov både ute och inne

a. Lärmiljö; ledning och stimulans

Skolans lärmiljö ska anpassas så att eleverna ges möjlighet att utvecklas maximalt utifrån sina förutsättningar. Lärarna ansvarar för att planera och genomföra undervisningen så att den omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. Eleverna ska ges aktivt lärarstöd i undervisningen och hänsyn ska tas till individernas behov och förutsättningar. Även de elever som lär sig lätt behöver lärarens stöd för att kunna hantera mer utmaningar och svårare uppgifter. Läraren ska organisera, differentiera och variera undervisningen på både grupp- och individnivå, med stöd av personalen i elevhälsan. Om det framkommer att elever har behov av ytterligare stödinsatser ska dessa ges i form av extra anpassningar och/eller särskilt stöd.

b. Extra anpassningar

Elever i behov av extra anpassningar i lärsituationen ska skyndsamt få det. Extra anpassningar ska genomföras inom ramen för den ordinarie undervisningen. För kollegialt stöd diskuterar läraren de extra anpassningarna tillsammans med arbetslaget och specialpedagog. Om det framkommer att de extra anpassningar inte är tillräckliga ska läraren meddela rektor. Detta kan göras genom mentor som då lägger in ärendet på agendan under nästkommande EHT.

Exempel på extra anpassningar kan vara:

- Kompensatoriska hjälpmedel
- Placering i rummet
- Speciella genomgångar

- Korta, tydliga instruktioner i små steg
- Avgränsade uppgifter
- Muntliga prov

c. Särskilt stöd

En utredning ska skyndsamt göras vid misstanke om att en elev är i behov av särskilt stöd. Den pedagogiska utredningen kan innehålla delar från andra professioner än läraren. Utredningen ska innehålla tre delar:

1. En kartläggning av elevens skolsituation på individ- grupp- och organisationsnivå
2. En analys efter kartläggningen för att se vilken information som behöver inhämtas och vilka som behöver vara delaktiga i utredningen utifrån profession
3. En pedagogisk bedömning av elevens stödbehov.

Elev och vårdnadshavare ska involveras i utredningen. Rektor, eller den som rektor delegerat till, beslutar om åtgärdsprogram ska upprättas. Elev och vårdnadshavare informeras om beslutet.

”Om det finns farhågor om att en elev inte kommer att nå miniminivån på kunskapskraven, trots att eleven har fått stöd i form av extra anpassningar, ska rektor se till att skyndsamt utreda elevens behov. Behov av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.”

Källa: 3 kapitlet 8 § skollagen.

Rutiner för utredning av elev i behov av särskilt stöd på Realgymnasiet Borås:

1. All berörd personal träffas tre gånger per läsår för EHM för varje årskurs. Under dessa möten kartlägger vi nuläget på gruppnivå och planerar vi hur vi ska arbeta främjande och förebyggande för att minimera antalet elever som behöver extra anpassningar och särskilt stöd.
2. Lärare som inom ramen för lärmiljön och efter att ha arbetat med extra anpassningar upplever att en elev riskerar att inte nå målen i kursen tar upp ärendet med elevens mentor. Ärendet dokumenteras av mentor i ProRenata vid gemensamt möte och tas med till elevhälsoteamet (EHT). Kartläggning av elevens skolsituation på individ-, grupp- och organisationsnivå genomförs av mentor tillsammans med arbetslaget.
3. Analys av kartläggning görs av EHT.
4. EHT gör en bedömning om en utredning för elev i behov av särskilt stöd ska ske.
5. Efter utredning fattar rektor beslut om åtgärder och insatser.

Exempel på särskilt stöd kan vara:

- Långvariga och regelbundna specialpedagogiska insatser
- Särskild undervisningsgrupp
- Reducerad studiegång

4. Elevhälsans organisation

På Realgymnasiet Borås är EHT en resurs i arbetet för hälsofrämjande skolutveckling. All personal på skolan har ansvar för elevernas hälsa och utveckling. Arbetet med elevers hälsa handlar om alla faktorer som påverkar hur barn och unga mår och trivs i skolan. Elevhälsoarbetet förutsätter en hög grad av samverkan mellan elev, vårdnadshavare, pedagoger, elevhälsans personal och övrig skolpersonal samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete.

a. Elevhälsan

Skollagen säger att elevhälsan ska innehålla psykologiska, medicinska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Det ska finnas tillgång till psykolog, kurator, skolläkare, skolsköterska och personal med kompetens att möta elevernas behov av specialpedagogiska insatser. I Realgymnasiet Borås ingår mentorerna i elevhälsoteamet. Elevhälsans arbete bedrivs på organisations-, grupp- och individnivå. Detta innebär att elevhälsan:

- samverkar med skolans pedagogiska personal i arbetsmiljöfrågor samt i det övergripande hälsofrämjande och förebyggande arbetet
- bistår skolledningen med information, råd och utredningar i frågor som har betydelse för elevernas lärande, utveckling och hälsa
- arbetar för en säker och god arbets- och lärandemiljö för eleverna – uppmärksammar ogynnsamma förhållanden i elevernas skolmiljö
- tar del av aktuell vetenskaplig utveckling inom relevanta områden för att utveckla elevhälsans arbete
- samarbetar kontinuerligt och strukturerat med pedagogisk och annan personal på skolan kring planering av undervisning och kartläggning av lärmiljöer på individ- grupp- och organisationsnivå
- samverkar med externa kontakter
- är delaktiga i uppgiften att identifiera och åtgärda problem i elevens lärande, utveckling och hälsa – deltar i arbetet med att anpassa undervisningen till varje elevs förutsättningar tillsammans med övrig personal

Elevhälsan Realgymnasiet Borås:

Johanna Hane, rektor

Therese Sandelin Isacson (föräldraledig), vik. Henrik Höglind, bitr rektor

Annika Bovall, skolsköterska

Weronica Olofsson, kurator

Magnus Bergvall, specialpedagog

Emil Thorsson, speciallärare och mentor

Caroline Smids, mentor och SYV

Sanna Parkhagen, mentor

Niclas Andersson, Skolpsykolog

b. Rektor

Rektor har det yttersta och övergripande ansvaret för elevhälsan på skolan. Det innebär att rektor leder och utvecklar det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Rektor ansvarar för att organisera arbetet på skolan så att lärarna och elevhälsans personal kan mötas och samarbeta. Beslut om särskilda stödinsatser och åtgärdsprogram fattas av rektor, eller den som rektor delegerat uppdraget till. Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilt stöd, skall rektor se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd, skall rektor se till att ett åtgärdsprogram utarbetas och att eleven får stöd.

c. Lärare

Den största delen av elevhälsoarbetet sker inom ramen för ordinarie undervisning. Därför är det oftast läraren som uppmärksammar och ansvarar för när en elev kommer i svårigheter. Det är av stor vikt att elevhälsopersonal är insatta i hur undervisningen bedrivs.

d. Elevhälsans specialpedagogiska insats

Arbetsuppgifterna för elevhälsans specialpedagogiska insats utförs av specialpedagog och speciallärare och består i att:

- tillföra specialpedagogisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete
- kartlägga hinder och möjligheter i skolmiljön och elevers behov av särskilt stöd
- genomföra pedagogiska utredningar
- utforma åtgärdsprogram
- ge handledning till skolans personal
- följa upp, utvärdera och stödja utvecklingen av verksamhetens lärandemiljö

Speciallärare har i uppdrag att genomföra stödundervisning med elever som har behov av det, både vid enstaka tillfällen som förebyggande insats och som åtgärd inom ramen för ett åtgärdsprogram.

e. Elevhälsans medicinska insats

Arbetsuppgifterna för elevhälsans medicinska insats utförs av skolsköterska och skolläkare som består i att:

- tillföra medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete
- vid hälsobesök tidigt identifiera problem eller symtom hos elever som kan innebära att de är i behov av särskilt stöd eller andra insatser
- i samverkan med elever, vårdnadshavare och skolans övriga personal arbeta för att ge eleverna kunskap om hälsosamma levnadsvanor och om faktorer som bidrar till hälsa eller ohälsa
- ge handledning och konsultation till skolans övriga personal

- bevaka elevernas vaccinationstäckning så att kompletterande vaccinationer kan erbjudas om det finns behov samt fullfölja vaccinationer enligt Socialstyrelsens vaccinationsprogram
- bidra med medicinsk kunskap inför arbetsmoment som är förlagda ute i verksamheter och vid yrkesvägledning

f. Elevhälsans psykologiska insats

Arbetsuppgifterna för elevhälsans psykologiska insats utförs av skolpsykolog och består i att:

- tillföra psykologisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete på rektorns uppdrag genomföra psykologiska utredningar och bedömningar av elever, grupper och organisationer för att bidra med psykologisk kunskap om elevers förutsättningar för lärande och behov av stöd
- ge handledning och konsultation till skolans övriga personal
- bidra med kunskap kring psykiska besvär, till exempel ångest och depression
- bidra med psykologisk kunskap kring skydds- och riskfaktorer för elevers hälsa, lärande och utveckling, till exempel genom utbildning kring psykisk hälsa och ohälsa

g. Elevhälsans psykosociala insats

Arbetsuppgifterna för elevhälsans psykosociala insats utförs av kurator och består i att:

- tillföra psykosocial kompetens som ett stöd i lärarnas pedagogiska arbete och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete
- genomföra samtal, såsom stöd-, motivations- och krissamtal liksom utredande och rådgivande samtal med enskilda elever och deras familjer relaterade till skolsituationen
- på rektorns uppdrag utreda och bedöma den sociala och psykosociala situationen
- ge handledning och konsultation till skolans övriga personal
- bidra med kunskap om risk- och skyddsfaktorer för elevers hälsa, sociala situation, lärande och utveckling
- bidra med kunskap om samhällets stödsystem
- delta i arbetet med skolans struktur och organisation när det gäller värdegrund och plan mot kränkande behandling.

h. Elevhälsans mentorsinsats

Arbetsuppgifter för elevhälsans mentorinsats utförs av mentor och består i att:

- tillföra ett helhetsperspektiv av elevers skolsituation som ett stöd i lärarnas pedagogiska arbete och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete
- genomföra samtal, såsom stöd- och motivationssamtal med enskilda elever och deras familj relaterade till skolsituationen
- genomföra studieplanering med enskilda elever
- följa upp, utvärdera och stödja utvecklingen av verksamhetens lärandemiljö

5. Dokumentation

All elevhälsans dokumentation ska ske i journalföringssystemet ProRenata. Endast elevhälsans professioner samt mentorer och rektor är behöriga att använda systemet. För att tillgängliggöra information som pedagogisk personal behöver ha används en kanal "Info från EHT" som finns i teamet "All personal Borås" i Microsoft Teams. Det kan till exempel vara en lista över allvarliga allergier på skolan samt en avidentifierad förteckning över upprättade åtgärdsprogram.

a. Känsliga personuppgifter

Under fliken elevhälsa i handboken i ProReNata finns rutiner för hur vi hanterar känsliga personuppgifter, ex hur man kan skicka och dela dokument med andra myndigheter.

6. Anmälan till socialtjänsten

Den som arbetar i skolan och i sitt yrke kommer i kontakt med barn eller unga ska genast anmäla till socialtjänsten om man misstänker att barn far illa eller riskera fara illa. Den som har anmälningsskyldighet kan inte vara anonym. Anmälan görs till socialtjänsten i den kommun där barnet bor. Anmälningsplikten är absolut och kan inte delegeras till någon annan. Man anmäler sin oro eller misstanke om att ett barn kan fara illa och behöver inte ha bevis för att det är så. En sådan misstanke kan gälla allt från vanvård och vuxnas oförmåga till att ett barn bevittnar eller blir utsatt för våld eller andra övergrep. Blankett för anmälan finns på respektive kommuns hemsida.

7. Oroande frånvaro

På gymnasiet råder ingen skolplikt men man har en skyldighet att vara närvarande. Olovlig frånvaro kan få konsekvenser för studiemedlet från CSN och mycket omfattande frånvaro kan få konsekvenser som att eleven har hoppat av från utbildningen. Realgymnasiet Borås har ett ansvar för att varje elev fullföljer sin skolgång. Undervisande lärare rapporterar frånvaro vid varje lektionsstart. Oroande frånvaro utreds enligt upprättad rutin som finns att ta del av på Teams.

8. Mål och uppföljning av elevhälsoarbetet samt plan framåt

Uppföljning och analys av elevhälsoarbetet görs inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet på skol- och huvudmannanivå. Elevhälsoarbetet följs upp och utvärderas dessutom genom strategiska EHT-möten två gånger per läsår samt genom elevhälsoenkät årligen.

Uppföljning av elevhälsoplanen sker vid läsårets slut.

Inför läsåret 22/23 har följande mål formulerats för hela verksamheten:

- **100% Gymnasieexamen, >95% måluppfyllelse, Lärarna är trygga i sin betygsättning och återkoppling**

Aktivitet: Specialpedagog utbildar och handleder arbetslagen 3 gånger under läsåret med fokus på lärmiljö, NPF, överlämningar, arbetslagens aktuella dilemman.

Mentorer samverkar med lärarna inom arbetslagen för kunskapsuppföljning och tidiga insatser.

- **Läroplanens nya skrivningar är kända och implementerade i verksamheten. Personalen känner sig trygg med att prata om värdegrundsfrågor.**

Aktivitet: Kurator deltar i utvecklingsgrupp med fokus på detta mål. Finns som stöd i arbetet med värdegrundsfrågor och leder arbetet med att uppdatera plan mot kränkande behandling och hålla den vid liv. EHT-teamet deltar på olika sätt vid våra temadagar.

- **Eleverna har utvecklat kunskaper inom service och bemötande. Eleverna uttrycker att skolans ordningsregler och det elevledda utvecklingssamtalet är till hjälp för dem i sin kunskapsutveckling.**

Aktivitet: Mentorer samverkar med lärarna kring att uppdatera våra processer och följa upp elevernas upplevelser.

Elevhälsans årshjul

Augusti

- Mentorerna genomför välkomstsamtal/screening åk 1.
- Överlämningar
- Journaler åk 1/uppföljningar

September

- Journaler åk 1/uppföljningar
- Avstämning 1 Elevuppföljning

Oktober

- Hälsosamtal
- Utvecklingssamtal åk 2 & 3
- V 41 – Temavecka Mänskliga rättigheter och likabehandling
- EHM P1

November

- Strategiskt EHT – kartläggning och analys, planera insatser
- Skolläkarmottagning, vaccinationer
- Hälsosamtal
- Avstämning 2 Elevuppföljning

December

- Hälsosamtal

Januari

- Hälsosamtal
- Utvecklingssamtal åk 1

Februari

- Hälsosamtal
- Betygsindikation Elevuppföljning
- EHM P2

Mars

- Hälsosamtal
- HLR – hjärtstartare
- Utvecklingssamtal åk 2

April

- Hälsosamtal
- V 16 Temavecka – Hälsa och friskvård (ANDT & Sex och samlevnad)
- Utvecklingssamtal åk 3
- EHM P3

Maj

- Strategiskt EHT – utvärdering och sätta mål inför nästa läsår
- Skolläkarmottagning, vaccinationer
- Betygsprognos Elevuppföljning

Juni

- Utvärdering gemensamt i personalgruppen